

Zákonné limity na dlh vlani nespĺnilo 140 obcí

Tlačová správa 4.11.2010, aktualizovaná 8.11.2010

V roku 2009 nespĺnilo zákonné podmienky pre výšku dlhu a/alebo dlhovej služby 140 obcí. Medzi nimi boli spomedzi väčších miest napríklad Bratislava, Žilina alebo Veľký Krtíš. Kompletný zoznam obcí spolu s konkrétnymi údajmi zverejňuje INEKO na internete. Zoznam sme získali od ministerstva financií na základe zákona o slobodnom prístupe k informáciám.

Medziročne sa počet obcí prekračujúcich zákonné limity znížil o päť. K miernemu zlepšeniu došlo napriek vrcholiacej kríze, ktorá pre obce priniesla výpadok príjmov z dane fyzických osôb. K zmierneniu následkov krízy významne prispela štátna dotácia pre obce vo výške 100 mil. eur z konca roku 2009.

Zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy definuje dve kritériá pre finančnú stabilitu obcí. Pre potreby prijímania návratných zdrojov financovania by ich dlh nemal prekročiť 60% a dlhová služba 25% bežných príjmov predchádzajúceho roka. Aspoň jednu z oboch podmienok vlani nespĺnilo 140 obcí, pričom 55 nespĺnilo kritérium dlhu, 93 kritérium dlhovej služby a 8 obcí nespĺnilo obe kritériá súčasne.

Napríklad dlh cez 60% bežných príjmov predchádzajúceho roka mali z väčších miest Žilina (152%), Veľký Krtíš (66%) a Bratislava (64%). V dlhu Žiliny je pritom započítaný aj úver od štátu na výkup pozemkov v súvislosti s investíciou automobilky KIA. Po odrátaní tejto výpomoci by objem pôžičiek Žiliny skončil tesne pod požadovanou 60-percentnou hranicou na úrovni 55 %.

Dlhovú službu cez 25% bežných príjmov predchádzajúceho roka mali z väčších miest Ilava (41%) a Myjava (28%). Tento ukazovateľ však môže byť ovplyvnený jednorazovými splátkami dlhu, samotný preto ešte nevypovedá o finančnej stabilite obcí.

Okrem plnenia zákonných kritérií sa INEKO v spolupráci s analytikom Slovenskej sporiteľne Michalom Mušákom pozreli podrobnejšie aj na hospodárenie najväčších miest. Z 21 miest s počtom obyvateľov nad 30-tisíc sme na internete nenašli len údaje za Komárno. Súvahu za minulý rok zatiaľ nezverejnil ani Prešov. Celkový schodok rozpočtov 20 najväčších miest vlani dosiahol 107 mil. eur, čo predstavovalo 12% ich príjmov. Najväčší podiel má na tom Bratislava, ktorej výdavky prekročili príjmy o 77 miliónov eur. Tento výsledok je najhorší aj v percentuálnom vyjadrení, keď deficit Bratislavy dosiahol takmer 36 % príjmov. Schodok nad 10 % v pomere k príjmom dosiahli ešte Spišská Nová Ves, Prešov, Považská Bystrica a Michalovce. Hospodárenie väčšiny obcí sa pohybovalo v blízkosti nuly, hoci na horšej strane. Naopak, v pluse sa aj počas ťažkého roku podarilo skončiť štyrom mestám – Nitre, Žiline, Prievidzi a Zvolenu. Bežné rozpočty boli s jedinou výnimkou (Považská Bystrica) v prebytku a rozdiely v hospodárení tak skôr vyplývajú z toho, nakoľko boli obce ochotné a schopné držať na uzde kapitálové výdavky.

Pre porovnanie, najväčšie slovenské mestá minulý rok s výnimkou Bratislavy ešte stále hospodárili fiškálne zodpovednejšie ako štát. Ten minulý rok vytvoril schodok 5 miliárd eur, čo predstavuje 24 % jeho minuloročných príjmov. Tento rok sa čaká podobný podiel.

Vo výške dlhu na obyvateľa vedie spomedzi najväčších miest Žilina a to bez ohľadu na to, či sa do dlhu započítajú prostriedky na výkup pozemkov alebo nie. Pri ich započítaní dlh dosahuje vyše 1000 eur na obyvateľa, bez nich niečo vyše 500 eur. Dlh nad 300 eur na obyvateľa dosahuje ešte Liptovský Mikuláš a Bratislava. Najmenej zadlžené mestá boli Poprad, Levice a Spišská Nová Ves.

V záujme informovať občanov o hospodárení a finančnej stabilite obcí inštitút INEKO v spolupráci s Podnikateľskou alianciou Slovenska (PAS) spustil internetovú stránku, ktorá obsahuje databázu obcí s údajmi o plnení finančných ukazovateľov, ako napríklad výška dlhu, výška deficitu, alebo výška dlhovej služby. Databáza je založená na analýze hospodárenia 20 najväčších miest s počtom obyvateľov nad 30-tisíc, ako aj na zozname 140 obcí, ktoré v roku 2009 nesplnili zákonné limity pre dlh a/alebo dlhovú službu. INEKO na základe zákona o slobodnom prístupe k informáciám postupne požaduje zverejnenie podrobnejších finančných údajov od 2660 obcí, čiže takmer od všetkých obcí na Slovensku a na základe získaných podkladov bude priebežne databázu dopĺňať. Internetovú stránku budú môcť použiť aj občania na získanie chýbajúcich údajov o hospodárení obcí a následné dopĺňanie zoznamu. Cieľom projektu je zlepšiť informovanosť občanov o finančnej stabilite obcí, ako aj zvýšiť ich aktivitu pri získavaní daných informácií pred nadchádzajúcimi komunálnymi voľbami. Chceme tak prispieť k zvýšeniu tlaku občanov na zlepšovanie hospodárenia obcí.

Databáza je dostupná na stránke: <http://www.ineko.sk/clanky/analyza-financnej-stability-obci>

Analýza finančnej stability obcí je súčasťou projektu „[Podpora udržateľnosti verejných financií](#)“, ktorý finančne podporil OPEN SOCIETY INSTITUTE.

Viac informácií poskytne:

Peter Golias
riaditeľ INEKO
02 / 5341 1020
golias@ineko.sk